

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Antonini Diana Panormitani, Cler. Reg. & S. Officij
in Regno Sicil. Consultoris, Practicæ Resolutiones
Lectissimorum Casuum**

Diana, Antonino

Antverpiæ, 1645

M

urn:nbn:de:hbz:466:1-41753

doceant Sanchez, Salas & alij. 4. *ibid.*
ref. 1. & p. 5. tr. 5. ref. 5. Nam hæc senten-
 tia neque speculatiuè, neque in praxi
 iustinenda est. *in addit. 5. p.*

21 Licet ex iustâ causâ locare domum
 meretrici, vel alicui petenti ad forni-
 candum: quia locare domum est res per
 se indifferens, quæ ex solâ prauâ abu-
 tentis intentione ad malum ordinatur.
 Valent. & Salon. *p. 3 tr. 6. ref. 45.*

22 Scribentes & deferentes litteras ad
 mulierem, quibus ad peccatum inuita-
 tur, peccant mortaliter. Sanchez & alij
 3. etsi contrarium doceat Sâ. *ibi. ref. 46.*

M

MALEFICIUM.

Licet petere à sagâ vt maleficium sol-
 uat, quando id potest sine nouo ma-
 leficio, etsi sciatur per maleficium fa-
 ctura. Sanchez & alij 4. *p. 5. tr. 7. ref. 15.*

Matrimonium.

1 **M**atrimonium contractum inter
 infideles, non potest fieri verum
 Sacramentum, etiamsi postea bap-
 tentur. Tamen credere par est, Deum
 eius-

eiusmodi conuersis maiorem gratiam impertiri ad ferenda onera matrimonij, quàm infidelibus. Vasquez, Coninc & Pontius *p. 3. tr. 4. ref. 253.*

2 Probabilius est matrimonium inter absentes contractum per procuratorē, vel per litteras coram Parocho, & testibus, esse Sacramentum: quare qui ita contrahunt, debent dare operam, ut sint in gratiā eo tempore quo procuratores eorum nomine contrahunt: procuratores autem non est necesse esse in gratiā, quia ipsi non suscipiunt Sacramentum. Sanchez & alij 3 *ibid. ref. 250.*

Inter fideles potest esse matrimonium, quod non sit Sacramentum, si contrahentes habeant intentionem celebrandi matrimonium, non tamquam rem sacram, sed tantum ut contractum. Vasq. & alij 3 *ibid. ref. 255.*

4 Materia & forma huius Sacramenti sunt verba contrahentium; quæ quatenus contractum inchoant, habent rationem materiæ, quatenus verò eundem perficiunt, habent rationem formæ. Suarez & alij 3 *ibid. ref. 251.*

5 Contrahentes in peccato mortali, non committunt duplex peccatum, quatenus suscipiunt, & ministrant hoc

Sacramentum indignè: quia non sunt ad hoc ministrandum specialiter deputati. Sanchez & alij 9. *ibid. ref. 199.*

6 Matrimonium contrahi potest ultimo die quo completur legitima ætas. (Sanchez & alij.) imò sufficere si decem dies desint docet Ledesm. quod Rebell. ad vnum etiam, aut alterum mensem extendit; quòd is vulgariter finis anni dicatur: sed nimis largè. ante legitimam verò ætatem contractum, si malitia suppleat ætatem, est validum. Barbof. Sed sic contrahentes sine licentiâ Episcopi, & iustâ interueniente causâ, peccant mortaliter: (Henriq. & alij 8.) etsi id neget Sanchez. *ibid. ref. 277. & 276. & p. 5. tr. 5. ref. 16.*

7 Tenetur Parochus vtrumque sponsum interrogare de mutuo consensu ante contractum: eius tamen omisso, quando constat vtrumque liberè consentire, est tantùm venialis. Sanchez & alij 2. Nec tenetur tamen interrogare de aliquo impedimèto. *p. 3. tr. 4. ref. 294.*

8 Surdi & muti possunt matrimonium contrahere, modò sufficienter sint instructi, & cõsensum possint exprimere. Sanch. & alij 6. quòd si simul esset cæcus, probabiliùs non posset; nam quomodo

modo talis instrui poterit? idemque dicendum est quoad professionem religiosam. Sanchez & alij. debet tamen talibus dari extrema unctio. Nald. & alij. p. 5. tr. 6. res. 9. 10. 34. & 11. Ceterum si quis matrimonium contrahat per signa, & nutus cum possit loqui, venialiter peccat. Sanchez & alij 2. etsi nullam culpam agnoscat Pontius. *part. 3. tr. 4. res. 248.*

9 Si procuratore misso ad contrahendum, mandans in amentiam incidat, valet matrimonium: manet enim virtute prior consensus, sicut baptismus petitus ante amentiam, valide confertur in amentiam. Sanchez & alij 2. sed negat Pontius. *ibid. res. 249.*

10 Quando adest scientia iuris, & error facti, ut quando coniuges falso credunt adesse impedimentum, & tamen contrahunt, potest esse consensus sufficiens ad matrimonium, quia est quasi conditionatus, & conditio est de presenti. Si vero plane credunt subesse impedimentum, etsi reuera non subsit, matrimonium est nullum; quia impossibile est illos habuisse intentionem contrahendi, cum scirent se nullo modo posse. Pontius. *ibid. res. 293.*

11 Matrimonium ex graui metu contractum, irritum est iure naturali. (D. Thom. & alij 3.) neque tantum si quis cogatur ducere aliquam personam in particulari; sed etiam si tantum aliqua in genere. Pontius & alij 4. Idemque est de constitutione Procuratoris ad matrimonium contrahendum, si ex metu fiat. Pontius. p. 4. tr. 4. ref. 33.

12 Quando matrimonium ex graui metu contractum est, potest resilire is qui liber est à metu, modò ipse vim, aut metum non intulerit: quia nullam intulit iniuriam, quam teneatur per matrimonium resarcire. Sanchez & Villalob. p. 3. tr. 4. ref. 229.

13 Si deprehensus in stupro vel adulterio offerat matrimonium cum puellâ, vel cum aliqua consanguineâ mariti, ne accusetur, vel prodatur Iustitiæ, validum est: quia metus est iustè illatus. Secus autem si id faciat metu mortis inferendæ à consanguineis, vel à viro. Is enim metus est iniustè illatus, cum illi non possint occidere. Pontius. *ibid.* ref. 228.

14 Filij non tenentur ad matrimonium quod ipsorum nomine parentes promiserunt. Imò & parentibus iniuris, & resisten-

resistentibus; possunt hoc, vel illud contrahere, modo non ducant indignam. Hurtad. & alij 4. Quamvis tamen parentes coactione sufficiente ad mortale ad hoc rogant filios, non ideò incurrunt excomm. Conc. Trident. *sess. 24. c. 9.* Quia tantum loquitur de Dominis temporalibus, & magistratibus habentibus iurisdictionem in foro seculari. Quare nec Parochus, nec Episcopus cogentes, illam incurrerent. (Sanchez & alij 2.) Imò nec Reges, aut Imperatores; quia hi ob excellentiam dignitatis, deberent speciatim exprimi. *part. 4. tr. 4. ref. 132. & p. 6. tr. 7. ref. 21.*

¶ Parentibus, qui filiis negant colloquium, quia se in scilicet indignum matrimonium contraxerunt, non est propterea neganda absolutio, si id faciunt non ex odio, sed ex iusta vindicta ad alterius emendationem, nec grauius, vel diutius, quam exigat mensura delicti. Layman. *p. 4. tr. 4. ref. 182.*

16 Matrimonium initum per verba de presenti, sub conditione aliquâ honestâ, non fit validum post impletam conditionem, absque nouo consensu, sed habet tantum vim sponsalium. Pontius & Gutierrez. *p. 3. tr. 4. ref. 291.*

17 Ad revalidandum matrim. fictè contractum, sufficit si fictè cōsentiens, post verè assensum præbeat, quocumque temporis spatio interiecto: neque opus est, vt coram Parocho & testibus iterum consentiat; supplendus est enim tantùm defectus consensus interni. Sánchez & Gutierrez. Sed contrarium etiam probabile est, requiri scilicet vt vterque de nouo consentiat. *ibid. res. 292. & p. 5. tr. 13. res. 87.*

18 Coniux ex infidelitate ad fidem conuersus, potest transire ad alias nuptias, quamuis alter in infidelitate persistens, velit pacifice cohabitare. Teneatur tamen infidelem monere, & inuitare ad fidem, petentiq̄ue certum tempus ad deliberandum concedere. Sánchez & Coninc. Quando verò coniux ita distaret, vt commodè moneri nō posset, (vt fit in iis qui ex Æthiopiâ serui abducuntur) non erit opus illâ monitione, quia est moraliter impossibilis. Sánchez & alij 3. p. 3. tr. 4. res. 252. & 264.

19 Licet infideli, dissoluto semel matrimonio cum fideli, ad aliud transiret quia nullâ lege prohibetur; non Ecclesiasticâ, nam Ecclesiæ non subest; non naturali Diuinâ, quia prius matrimo-
nium

ni
&
20
tor
qua
Rel
Lay
21
vno
gio
ing
por
cast
ing
liter
nex
quit
aut
vale
peric
cred
tr. 4.
22
cros
ipfar
nis,
pote
ueri,
Quo

nium supponitur dissolutum. Sanchez & alij 3. *ibid. ref. 263.*

20 Non obstante copulâ violenter extortâ intra bimestre, posse mulierem quæ vim passa est, viro renitente, ad Religionem transire, affirmat Sanch. & Laym. Negat Pontius. *ibid. ref. 242.*

21 Post matrimonium consummatum vno coniuge ex consensu alterius Religionem ingrediente, debet etiam alter ingredi, si sit iuuenis; si verò sit senex, potest in sæculo manere, emissio voto castitatis. *ibid. ref. 243.* Sufficit autem si ingrediatur Religionem Equitum Melitensium. (Pontius.) Dicitur verò senex ad hunc effectum, si femina sit quinquagenaria, aut vir sexagenarius, aut eam ætatem habeant, quæ ex prauâ valetudine illi ætati respondeat, ita ut à periculo incontinentiæ, ratione ætatis credantur abesse. Sanchez & alij 5. *p. 4. 77. 4. ref. 73.*

22 Vt maritus ex consensu vxoris sacros Ordines suscipiat, non est necesse ipsam religionem ingredi, etsi sit iuuenis, satis est si castitatem voueat. Non potest tamen ad Episcopatum promoveri, nisi vxor religionem ingrediatur.

Quod verum est, etiamsi antè religionem

RESA

nem fuisset ingressus; ipsâ propter ætatem in sæculo vouente castitatem. (Pontius.) Sed hoc locum non habet in Cardinalatu, qui se habet sicut sacri Ordines Sanchez. *ibid. res. 129.*

23 Quando vxor de hæresi damnata fuit, etsi postea sit conuersa, potest vir, sine eius consensu, ad sacros Ordines promoueri. Sanch. & alij 2. Neque vquam tenetur coniux alterum semel legitimè de hæresi, licet occultè, damnatum, ad cohabitationem recipere. Sanch & alij 10 *p. 6. tr. 7. res. 25.*

24 Quando adulterium est occultum, vt probari ab innocente non possit, potest ille non expectato Ecclesiæ iudicio, in foro conscientix vxorem dimittere, secluso tamen scandalo. Sanchez & alij 4 Facto autem diuortio de sententiâ iudicis, innocens habet ius reuocandi ad se nocentem si velit, quare nocens non potest inuito, aut inconsulto innocente ad Religionem transire, nec votum simplex castitatis emitte. Pontius. *p. 3. tr. 4. res. 257.*

Impedimenta.

25 **Q**ui dubitat an aliquod impedimentum matrimonij habet, factâ sufficienti diligentia, potest contra-

here

here
stat*p. 4. t.*

26

rime

gress

pter

Filiu

27

diut

rant

sbyt

mon

proh

dem

tum

buit.

stus.

huc

res. 25

28

hi m

nes, e

terit

com

expr

29

cum

tiatu

here sine dispensatione : quia possessio
stat pro libertate contrahendi. Sancius.

p. 4. tr. 3. ref. 17.

26 Contrahere cum impedimento di-
rimente non est duplex peccatū, trans-
gressio scilicet iuris, & sacrilegium, pro-
pter nullitatem Sacramenti. Sanchez &
Filliucius *p. 3. tr. 4. ref. 297.*

27 Impedimenta criminum sunt per
diuturnam desuetudinem sublata. E-
rant autem hæc: 1. vxoricidium. 2. Pre-
sbytericidium. 3. matrimonium cum
moniali scienter initum. 4. Si quis suam
prolem de sacro fonte suscepit in frau-
dem vsus coniugalis. 5. Si quis ob pecca-
tum publicam pœnitentiam agere de-
buit. 6. Raptus sponsæ alienæ. 7. Ince-
stus cum consanguineis coniugis ad-
huc viuentis. Sanchez & alij 3. *ibid.*
ref. 259.

28 Tempore interdicti potest contra-
hi matrimonium, & fieri denuntiatio-
nes, etiamsi contrahentes sint speciali-
ter interdicti; quia in illo interdicto nō
comprehenditur matrimonium, nisi
exprimatur. Sanch. & alij 3. *ibi. ref. 267.*

29 Non peccat qui scienter contrahit
cum excommunicato, nisi sit denun-
tius, aut notorius percussor clerici.

San-

Sanchez & Gutierrez. *ibid.* ref. 268.

30 Matrimonium Catholici cum hæretica, etiam cum periculo peruersionis est aliquando licitum ob grauem aliquam causam. Pontius & alij 7. *ibid.* ref. 269.

31 Non potest validè matrimonium contrahi, etiam urgente necessitate, sine Parocho, & testibus; ut si morti vicinus vellet concubinam ducere, ad legitimandam prolem: potest tamen parochus in hoc casu omittere denuntiationes. Layman. *ibid.* ref. 234. & p. 5. tr. 3. ref. 98. Imò matrimonium contractum sine præsentia Parochi, & testium, ne vim quidem habet sponsalium & si intercesserit iuramentum, nihil est opus absolutione. Ledesm. & alij 3. p. 3. tr. 4. ref. 258.

32 Qui habitant in parochia vbi Tridentinum est promulgatum, si aliò proficiscantur vbi promulgatum non est validè ibi contrahunt clandestinè, etsi illo sine eò proficiscerentur. Sanchez & alij 3. Sed supposita declaratione Cardinal. quam adfert Zypæ. puto à contrariâ sententiâ non recedendum. Qui tamen in terris infidelium habitant, possunt validè contrahere sine

pa

parochos; cum is ibi desit Pontius. Idem est de locis ubi Concilium promulgatum est, sed expulsis Sacerdotibus Catholicis desunt proprii parochi. Laym. & Bauny p. 6. tr. 7. ref. 29. & 30.

33 Suspensio triennalis à iure antiquo statuta in parochum assistentem matrimonio clandestino, sublata est per Trid. Sanch. & Hurtad. p. 5. tr. 10. ref. 33.

34 Denuntiationes faciendæ sunt in utriusque parochiâ in quâ diutius versati sunt, & domicilium habuerunt. Sanchez & alij 5. p. 3. tr. 4. ref. 235. Sunt autem faciendæ tribus diebus festiuis, non tamen continuis, sed duorum, vel trium dierum interuallo. Omittere autem vnam ex tribus denuntiationibus, non est peccatum mortale. (Sanch. & alij 3.) Sed Episcopus, eiusque Vicarius, si Episcopus sibi non reseruet, ordinariè dispensare possunt, ex iustâ causâ. Sanchez & alij 3. Quando vero contrahentes non sunt ex eadem diocesi, si Ordinarius vnius dispenseret, possunt etiam omitti in alterius diocesi. Sanchez & alij 3. *ibid.* ref. 236. 237. 238. & 239.

35 Neminem ex vi denuntiationis teneri detegere impedimentum occultum quod ipse solus nouit, nec potest

Dd.

pro

probare: imò etiam si detegat, ex eius solius testimonio non posse matrim. ab Ordinario interdici, docet Pontius. Sed alij communiter contrarium docent. Sanchez & alij 19. *ibid. ref. 221.*

36 Parochus excomm. non toleratus licet benedicens sponfos videatur peccare, quia exercet actum iurisdictionis; quia tamen res est parvi momenti, nò excedit culpam venialem. Sanchez & Villalob. *ibid. ref. 233.*

37 Matrimonium in parochiâ sponse contractum coram Parocho sponsi est validum. Sanchez & alij 2. An autem hic Parochus qui in alienâ parochiâ coniungit suum parochianum, peccet mortaliter, & sit puniendus: utrumque probabiliter, negat Sanchez & Villalob. affirmat Pötius & Henriq. *ibid. ref. 232.*

38 Sponsi rus profecti recreationis causâ, non possunt ibi matrimonium contrahere; quia non contraherent coram proprio Parocho, vel de Parochi licentiâ: Barbosa & alij 2. *ibid. ref. 231.*

39 Quantumcumque aliquis claustra pudoris frangat, nisi commixtio feminum sequatur, ita ut etiam femina feminarit, non contrahitur affinitas, nec censetur consummatum matrimonium,

nium. Hurtad. & alij 6. quæ sententia est tuta in praxi. sicut & probabile est per copulam fornicariam non contrahi affinitatem iure naturali: quare si Christianus habuit copulam cum infideli, poterit deinde sibi matrimonio iungere illius sororem. Sanchez & alij 3. *ibid. ref. 262. & tr. 5. ref. 19. & in addit. 3 p. ref. 21.*

49 Si quis emittat semen post extractum è vase naturali membrum, quamvis postmodum casu illabatur in vas naturale, nulla resultat affinitas. Sicut nec si semen, ope dæmonis defertur in uterum feminineum. Pontius, p. 3. *tr. 5. ref. 19.*

41 Matrimonium in primo gradu affinitatis lineæ rectæ, ut inter socerum & nurum, inter vitricum & priuignam, &c. non est irritum iure naturæ. Sanchez & alij 33. Imò neque in primo gradu consanguinitatis lineæ transuersæ, ut inter fratrem & sororem. Pontius, Hurtad. & alij. Quare occurrente necessitate posset Pontifex dispensare. p. 4. *tr. 4. ref. 93.*

42 Ex matrimonio rato, & non consummato non oritur impedimentum affinitatis, sed publicæ honestatis. Säch.

420 *Matrim. impedimenta.*

& alij 10. p. 6. tr. 8. ref. 25. Ex sponsalibus autem mutuo consensu dissolutis, nullum oritur impedimentum publicæ honestatis. Pontius & alij 3. p. 3. tract. 4. ref. 222.

43 Adulterium cum promissione fictâ contrahendi post obitum viri, non est impedimentum; sed debet promissio serio & ex animo fieri, esseque mutua & pura, aut saltem ante mortem purificata. Layman & alij 2. *ibid.* ref. 198.

44 Quando quis rapuit virginem libidinis causâ, abique intentione contrahendi matrimon. potest cum eâ validè contrahere: quia decretum Trid. tantùm comprehendit raptum qui fit matrimonij causâ. Imò loquitur de eo raptu per quem vis infertur puellæ, non autem parentibus. Sanchez & alij. *ibid.* ref. 261.

45 Quando est impropertio inter virum, & uxorem, quia vxor est nimis arcta, si ille defectus est naturalis ob extraordinariam arctitudinem, tenetur illa pati incisionem, modò non sit periculum ne inde sequatur mors, vel infirmitas grauis; quia defectus ab ipsâ prouenit. Si verò defectus prouenit ex viro, quia membrum habet nimis im-
pro-

proportionatum, vel minùs rigidum, vxor non tenetur pati incisionem, etiam si absque periculo fieri possit: quia cum defectus sit viri, ad ipsum pertinet vti remedio. Vnde si vir post trium annorum conatum, non potuit claustra perrumpere, probabile est matrimonium esse dissoluendum. Si qui autem Canones videntur huic sententiæ aduersari, intelligendi sunt de defectu qui prouenit ex muliere, non autem ex viro. Pontius, Ledesm. Hurtad. *ibi. ref. 201. & in addit. 3. p. ref. 3.*

46 Probabile est, impotentes posse cum impotentia perpetua validè inter se contrahere matrimonium in ordine ad castè viuendum. Pontius. Sed contraria sententia communis est, & probabilior. *p. 4 tr. 4. ref. 75.*

47 Impedimenta matrimonij per Trident. sublata, censeri etiam sublata in prouincijs vbi illud non est promulgatum, docet Malder. & alij 2. sed eius resolutionem puto à Pontifice vel Sac. Congregatione petendam. *part. 6. tr. 8 ref. 26.*

Vide Nuptia.

D d 3 M s 2

Medicus.

1 **M**edicus si medicamentum habet certum, tenetur ex caritate, & iustitiâ illud applicare: si minus, potest sequi opinionem probabilem. Salas & alij 4. quando autem æger est desperatus, potest adhibere etiam illud quod est probabilius nociturum, modo aliud non suppetat, & verè probabile sit, profuturum. Malder. & alij p. 2. tr. 13. res. 7. & p. 5. tr. 3. res. 132.

2 Si æger versetur in probabili mortis periculo, & monitus nolit consistere, non est propterea post tertiam diem à medico desereendus. Imò quando creditur certò monitionem nihil profuturam ob ægri obstinationem, nec medicus tenetur eum admonere, nec deserere: nam in hoc casu non obligat Constitutio Pij V. Sanchez & alij 3. p. 3. tr. 4. res. 93.

Metus.

1 **A**N contractus ex metu levi factus valeat in conscientiâ, necne, in utramque partem probabiliter, hinc negat Sanchez & alij 2. inde affirmat Bonnius & Medin. p. 3. tr. 5. res. 117.

2 Solus metus reuerentialis, etiam sine
 minis, & verberibus, cadit in constan-
 tem virum, quod valet ad rescindēdos
 contractus, qui vt plurimūm fiunt ab
 vxoribus, & filiis familias ex metu re-
 uerentiali; Idem est de precibus impor-
 tunis seorsim consideratis, & sine me-
 tu reuerentiali. Pontius & alij. *ib. ref. 20.*
 3 Contractus liberalis donationis, aut
 promissionis ex metu graui celebratus
 iure naturali, & positiuo est inualidus.
 Idem dicendum de promissione latro-
 ni factā propter metum iniustum; de
 renuntiatione beneficij, vel absolutio-
 ne ab excomm. &c. Contractus autem
 onerosi ex metu graui celebrati, in
 quibus datur res pro re, excepto ma-
 trimonio, validi sunt iure naturæ, pro-
 babile est etiam valere iure positiuo;
 datur tamen actio metus causā. Exci-
 pe contractum ludi, & alienationis re-
 rum Ecclesiasticarum, qui metu facti
 non valent. Pontius & alij. *ibid. ref. 118.*
 & 119.

4 Qui malum aliquod minatur quod
 ius est inferre, etsi animum non
 habeat inferendi, licitè retinet, quæ tali
 metu extorquet; quia saltem habet ius
 inferendi, quod ius est pretio æstimabi-

le, siue eo uti velit, siue non: Sanchez & alij 2. p. 4. tr. 4. ref. 34.

Metus mortis.

1. In obsidione ciuitatis, quando alius cibis non suppetit, metu mortis licet carnibus humanis vesci: quia quod non est intrinsecè malum, fit licitum ob vitæ conseruationem. Sanchez & alij 7 p. 3. tr. 6. ref. 48.

2. Metu mortis licet celebrare Missam sine altari, calice consecrato, aut vellibus sacris: modò id non fiat in cõtempum Religionis. Vasquez & alij 4. licet licet contrahere matrim. cum impedimento dirimente; sine intentione tamen consummandi. Suarez & alij 4. Item licet Sacerdoti porrigere Eucharistiam peccatori occulto. Bonacin. & Nugn. Item conficere Sacramenta in materiâ dubiâ. Henriq. & alij 2. cum enim hæc non sint intrinsecè mala, ob grauem metum à peccato excusantur. *ibid.*

Missæ auditio.

1. Si quis die Dominico, in quem festum alicuius Sancti incidit, Missam non audiat; non est illa circumstantia

aperienda, quia vnam tantum habet malitiam. Idem dic de ieiunio, quod coincidit cum vigiliâ, & re sacrâ è loco sacro ablatâ. Vasquez & alij 8. p. 1. tr. 7. ref. 22.

2 Qui audit sacrum animo non satisfaciendi præcepto, nihilominus satisfacit. Vasquez & alij 5. Idemque est de audiente sacrum ex voto: Sanchez. p. 3. tr. 6. ref. 68. & 77.

3 Surdus & mutus tenetur Missam audire. Fagund. & alij 6. p. 5. tr. 6. ref. 8. Pueri verò tunc tenentur, quando habent usum rationis sufficientem ad p. m. Suar. & alij 5. etsi perfectiorem usum requirat Marchant. qualis scilicet debet esse ad sacramentum Eucharistiæ. p. 5. tr. 13. ref. 77.

4 Qui habet privilegium, in Oratorio domus suæ Missam audiendi non tenetur ibi audire, quando est infirmus, vel aliâ de causâ non potest exire. Suarez & alij 2. p. 4. tr. 4. ref. 80.

5 Qui tempore præfationis venit ad templum, nec potest aliud sacrum audire, non teneri illam partem audire, docet Sancius; quòd per illam non possit implere præceptum. Sed contrarium affirmant Suarez & Sanch. quòd illa

præcipua sit sacri pars. *p. 3. tr. 6. ref. 69.*

6 Quando festum Annuntiationis incidit in feriam 6. Parasceves, non est obligatio audiendi Missam illius diei. Quia non est propriè sacrificium, cum non fiat nouæ hostiæ consecratio. Suarez & alij *8. p. 2. tr. 14. ref. 62.*

7 Satisfacit præcepto qui Missam audit in quocumque oratorio etiam priuato, dummodo id non fiat in contemptum proprii parochi. Azor. & alij *p. 6. tract. 8. ref. 40.* Qui autem domi, v. g. è regione fenestræ, vel portæ Ecclesiæ Missam audit, vel videt, non est moraliter præsens, vt satisfaciat præcepto. Filliuc & Portel. *p. 4. tr. 4. ref. 154.*

8 Qui audit Missam ab Euangelio exclusiue, satisfacit præcepto. Lugo & alij *7. nec necesse est Euangelium per te priuatim legas.* Imò qui ab offertorio audiunt, durum censet Laym damnate peccati mortalis *ibi. ref. 196. & p. 5. tr. 5. ref. 44 & tr. 14. ref. 70.*

9 Qui tempore consecrationis à Missa abesset, satisfacere potest præcepto, si reliqua audiat; quia non est certum in illâ consistere essentiam sacrificij, sed non potest satisfacere, qui abesset tempore consecrationis simul & sum-
prio-

ptionis Lugo & alij. p. 5. tr. 13. ref. 61.
10 Videtur satisfacere præcepto au-
diendi Missam qui eodem tempore au-
dit vnam medietatem ab vno, & alte-
ram ab alio; quia Ecclesia tantum præ-
cipit vt Missa audiatur: duæ autem me-
diætates Missæ constituunt vnam Mis-
sam (Azor. & alij 3.) quemadmodum
ille satisfacit qui cum debeat siue ex
voto, siue ex poenitentiâ duas Missas
audire, eas simul audit, dum eodem
tempore celebrantur. Sanchez & alij
3. p. 2. tr. 17. ref. 8 & p. 5. tr. 14. sc. 52. & 71.

Missæ celebratio.

1 **S**acerdos cæcus validè potest con-
secrare, sed peccaret grauius si id
faceret sine dispensatione Pontificis.
Coninc & alij 3. p. 5. tr. 6. ref. 17.

2 Probabile est Sacerdotem nullo im-
pedimento prohibitum non peccare
mortaliter non celebrando, modo
communicet in Paschate, nec adsit
scandalum, aut contemptus. Bonacin.
& alij 3. p. 2. tr. 14. ref. 19.

3 Parochus debet diebus Dominicis,
& festis quibus populus tenetur audi-
re Missam, celebrare per se, vel per
alium.

alium. Non tenetur tamen pro populo Missas applicare, ac proinde potest sine scrupulo stipendium pro illis Missis accipere Sylu. & alij. *ibid. ref. 26.* Sed contrarium iam determinavit Sacra congregatio *p. 4. tr. 4. ref. 232.*

4 Sacerdos qui tenetur quotidie celebrare ratione beneficij, tenetur etiam Missam pro fundatore applicare, et si non constet hunc id exegisse; nam exegisse presumendus est. Bonacin. & alij. 4. Contrarium tamen docet Marchin. sed an probabiliter, alij iudicent, mihi enim non placet. *p. 6. tr. 6. ref. 13.* Potest tamen in hebdomadâ vnam Missam omittere, non tamen eo die Missam pro alio celebrare accepto stipendio. Potest tamen aliquoties per annum, putâ quater, vel sexies, ex aliquâ necessitate pro seipso celebrare, vel pro aliquo sibi coniuncto: id enim non videtur alienum à mente Fundatorum. (Naldus & Homobon.) Similiter potest pro aliquo particulari defuncto celebrare in die Commemorationis omnium fidelium defunctorum. De Leone. Neque in die Natiuitatis Domini tenetur tres Missas applicare Fundatori, sed vnam tantum. Fraxinell.

p.4 tr.4.ref.86. & p.2.tr.14.ref.28. & p.5.
tr.13.ref.51.

5 Sacerdos obligatus ad celebrandum
in certo templo, vel altari, peccat mor-
taliter alibi celebrando, nisi paruitas
materiæ excuset, si v g bis terte in an-
no in hoc altari non celebret; non ta-
men tenetur ad restitutionem, nisi de-
functos aliquo suffragio fraudauerit.
Fagund.& alij 6 p.2.tr.14.ref.29.

6 Sacerdos obligatus, vt celebret in
certo altari priuilegiato pro defunctis,
non satisfacit si in alio celebret cum
calculo, v.g. D.Caroli Borrom.liberan-
te animam ex purgatorio: aliud esset
si tantum deberet celebrare in aliquo
altari priuilegiato indeterminatè. Ho-
mohon.& alij 3 p.4.tr.4.ref.40. & p.6.
tr.6.ref.12.

7 In altari priuilegiato, nisi quis cele-
bret Missam de *Requiem*, non suffraga-
tur defunctis, nec satisfacit indulto, li-
cet in indulto id non exprimatur. Ita
sacra Congregatio.p 4.tr 4.ref.233.

8 Sacra rituum Congregatio statuit
Missam de feriâ priuilegiatâ in Eccle-
siis Cathedralibus, & Collegatis omit-
tendam non esse post Nonam Ecclesie
autem Regularium non censentur
Colle-

Collegiatæ. Villalob. & alij 2. Item tenentur Prælati illarum Ecclesiarum procurare ut in ijs quotidie saltē vna Missa dicatur. Laym. & Filliuc. Negat tamen Victoria eius omissionem esse mortalem. *p. 2. tract. 14. ref. 76. & p. 6. tr. 8 ref. 11.*

9 Sacerdos qui die Dominico, vel alio festo celebrat aliam Missam votiuam, non peccat mortaliter. Suarez & alij 3. *p. 2. tr. 14. ref. 30.* Item qui certis diebus debet dicere Missam, v. g. de B. Virg. potest tamen illis diebus dicere aliam in Missali præscriptam. Fagundez & alij 9. *ibid. ref. 30. & 31.* Quod verum est, etsi pro dicendâ illâ Missâ stipendium accepisset. Nauarra *p. 3. tr. 6. ref. 62.*

10 Si festum Annuntiationis incidat in diem Sabbathi maioris Hebdomadæ, possunt plures Missæ in Ecclesiis celebrari. Ledesm. & alij 4. *p. 2. tr. 14. resol. 21.*

11 Sacerdos in nocte Natiuitatis si nolit tres Missas celebrare, potest hanc vel illam pro arbitrio dicere. Villalob. & alij 3 *ibid. ref. 39.*

12 Sacerdos cū sacris vestibus se induit, si omittat orationes tunc dicendas non peccat mortaliter: quia non
est

est p
ref. 4
vna
null
libus
alij
dica
rate
liter
13 S
nitur
lam,
id no
tr. 14
14
pro n
sui G
Missæ
Ex de
15 N
none
rum;
terpo
actio
Glori
pistol
si par
uotio
ram

est præceptum. Layman & alij 13. *ibid.*
ref. 41. Neque si non obseruet rubricam
vnam aut alteram Missalis. Secus si
nullam seruaret, aut in rebus substãtia-
libus Sacrificij delinqueret. Fagund. &
alij *ibid. ref. 55.* Hinc si quis aliis diebus
dicat Missam de Assumptione, Natiui-
rate, &c. B. Virginis, non peccat morta-
liter. *p. 4. tr. 4. ref. 39.*

13 Sacerdos si in Missâ maiori quæ ca-
nitur, non legat submissâ voce Episto-
lam, & Euangelium, non peccat. Quia
id non præcipitur. Nauar. & alij. *p. 2.*
tr. 14. ref. 42 & p. 5. tr. 13. ref. 95.

14 Sacerdos regularis si in Canone
pronomine Episcopi reponat nomen
sui Generalis, peccat mortaliter. Quia
Missale est ad vnguem obseruandum.
Ex declarat. Card. *p. 2. tr. 14. ref. 40.*

15 Non peccat mortaliter, qui in Ca-
none omittit vnum aliquem Sancto-
rum; ve ea quæ tempore Paschali in-
terponuntur in *Communicantes*, aut in
actione, *Hanc igitur.* Item neque qui
Gloria seu *Credo*. *Filii* u. neque si post E-
pistolam omittat graduale. Idemque est
si parua aliqua oratio addatur ex de-
uotione, & non recitetur altâ voce co-
ram populo. Hurtad *ibid. ref. 49. & 59.*
part. 5.

part. 5. tract. 5. resol. 45. & 63.

16 Sacerdos nouam Missam celebrans potest se in medio altari ad populum conuertere, & oblationes accipere. Ita Cong. Cardinal. p. 2. tr. 14. res. 50.

17 Potest Sacerdos oblatione iam factâ, paruam hostiam ad communicandum laicum consecrare, modò afferatur paulò post oblationem. Gauant. & Possleuin. imò et si post præfationem. Marchin. & Megal. Item probabile est posse Sacerdotem deficientibus particulis; hostiæ suæ partem alteri porrigere. Syluest. & alij 6 *ibid.* res. 71. & 37. & p. 5 tr. 3. res. 54. & p. 6 tr. 6. res. 7.

18 Hostiæ minores quæ positiæ sunt in cornu altaris, vel extra corporale, non sunt consecratæ, et si Sacerdos habuerit antè intentionem eas simul consecrandi. Suar. & alij 2. sed contrarium non est improbabile. Præpos. & alij 2. p. 3. tr. 6. res. 103. & p. 5. tr. 14. res. 19.

19 Sacerdos non potest minores hostias post consecrationem ponere extra aram, & multò minùs dare alteri distribuendas, nisi post communionem in Missâ, sicut non posset ex suâ hostiâ alteri dare partem ante finem sacrificij; omnes enim illæ hostiæ cū maiori
sunt

sunt vnum sacrificium. Lugo. p. 5. tr. 13. ref. 72.

20 Sacerdos non potest hostiam à se consecratam deponere in sacrarium, & sumere aliquam ex præconsecratis: quia ad integritatem sacrificij spectat sumptio hostiæ tunc consecratæ. Lugo & alij, *ibid.* ref. 96. Posset tamen ex iustâ causâ celebrare cum hostiâ minori qualis solet dari laicis, quando non posset haberi maior. p. 6. tr. 7. ref. 17.

21 Qui in calice misceret aquam rosaceam, aut aliam artificialem, etsi validè consecraret, peccaret mortaliter. (D. Thom. & Molan.) etiam in casu necessitatis. (Perfic.) etsi tunc id neget Palud. Imò & mortale esse miscere aquam calidam affirmat Fagund. & Perfic. Posset tamen sine peccato fieri quando in aliquâ regione valde frigida esset ea consuetudo ne vinum congeletur p. 6. tr. 7. ref. 18.

22 Non est quòd Sacerdos sit nimium anxius circa infusionem aquæ in calicem; nam licet plures guttas infundat, aqua quæ ante consecrationem non est in vinum conuersa, immediatè in Christi sanguinem conuertitur. Coninc & alij, quantumuis autem parum in-

E e

fundi

fundi debet; si omittatur non potest
cenferi materia parua, propter myste-
rium, & significationem. Lugo. p. 3. tr. 4.
ref. 49. & p. 5. tr. 5. ref. 56.

23 Virgente graui necessitate, potest
sine ministro celebrari; Villalob, & alij
3. neque femina ad ministrandum est
vllomodo adhibenda. Suarez & alij 9.
vti & in casu necessitatis potest cum
stolâ, manipulo, aut cingulo non bene-
dictis, aut etiam sine aliquo ex iis. Sua-
rez & alij 4 p. 2. tr. 14. ref. 43. 44 & 57.

24 Sacerdos ob infirmam valetudi-
nem non potest celebrare operto capite
sine licentiâ Episcopi: (Henriq. & alij 4.)
si tamen faceret, secluso scandalo &
contemptu, non peccat mortaliter.
Ledesm. *ibid.* ref. 58.

25 Sacerdos non peccat mortaliter si
celebret sine Missali, quando id non
adest, modò confidat se integrè omnia
recitaturum (Laym. & alij 2.) Neque si
celebret in necessitate cum vno lumi-
ne ex oleo, aut adipe. (Azor. & alij 6.)
sed peccaret mortaliter sine iustâ causâ
extra Ecclesiam celebrans. Fillic. & 2-
lij 4. *ibid.* ref. 46. 45. & 38.

26 Qui habuit licentiam à Pontifice
celebrandi in Oratorio domus suæ Pa-
normi,

normi, potest vti eodem priuilegio, si transferat domicilium Messanam: quia illud non est priuilegium locale, sed personale, vnde & finitur morte eius cui concessum est. Nouar. & alij 2. p. 4. tr. 4. ref. 208 & p. 6. tr. 8. ref. 11.

27 Quando licet in Oratorijs priuatis celebrare, potest id fieri etiam absente domino coram eius familiaribus, vel domesticis. Et quamuis in priuilegio excipiantur aliquot festiuitates maiores quibus ibi celebrare non liceat, per Bullam tamen Cruciatæ tollitur exceptio. Rodriq. & Trullench. p. 4. tract. 4. ref. 13. & 76.

28 Quando aliquis habet priuilegium celebrandi in priuato oratorio, vel hoc habendi domi suæ, & requiritur approbatio Ordinarij, si hic nolit approbare locum qui arbitrio boni viri decens est, & idoneus, poterit idem fieri sine eius licentiâ. Lud. la Cruz p. 5. tract. 10. refol. 76.

29 In nauibus potest celebrari ex licentiâ Episcopi, ne vectores viatico careant, vel etiam ne sacro diebus festiuis, modò caueatur effusioni calicis. Granad. & alij. p. 5. tr. 3. ref. 40.

30 Potest Sacerdos sine scrupulo face-

re Sacrum ante matutini officij recitationem. Quia preces matutinæ, & sacrificium Missæ nullam habent connexionem, neque vllum ordinem, Barbosa & alij 24. p. 2. tr. 14. ref. 36.

31 Potest Missa celebrari sesquihorâ, veletiam duabus horis, ante Solis ortum, & consequenter Religiosi tribus horis. (Suarez & alij.) Verùm ex alio priuilegio possunt horâ secundâ post mediam noctem celebrare. (La Cruz.) Ad dandam verò communionem infirmo, licet etiam mediâ nocte Sacrum facere. Layman & Victoria *ibid* ref. 33.

32 Sacrum posse inchoari horâ primâ post meridiem docet Ph. La Cruz: quod saltem licet si festo die ratione itineris tamdiu quis sit impeditus. Suar. & alij 3. Religiosi verò ex suis priuilegiis possunt celebrare vsque ad Nonam inclusiue, id est, vsque ad tres horas post meridiem. La Cruz. *ibid*. ref. 34. & p. 5. tr. 13. ref. 7.

33 Potest Sacerdos in nocte Natiuitatis tres Missas ante auroram celebrare. Suarez, & alij 9. p. 2. tr. 14. ref. 35.

34 Sacerdos celebrans in peccato mortali non peccat tripliciter, indignè consecrando, offerendo, & sumendo Christi Corpus: quia tres isti actus sunt sibi inui-

inuicem subordinati. Henriq. & alij 3. sicut & Sacerdos excommunicatus celebrans, sciens se obstringi vinculo peccati, & censuræ, non committit duplex peccatum. Vasquez *ibid. res. 24. & 22.*

35 Sacerdos ante Missam confessus, si postea peccati alicuius mortalis omisi recordatur, non tenetur tunc contritionis actum elicere, sed tantum postea confiteri. Quia peccatum illud fuit iam in confessione indirectè remissum. Vasquez & alij 2. Quòd si solum illius recordaretur post celebrationem, non obligaretur etiam præcepto Trident. de eo statim post confitendo. Cornejo. *ibid. res. 48. & p. 5. tr. 14. res. 5. & 6.*

36 Sacerdos non habens copiam Confessarij, & urgente necessitate, si non præmittit confessionem antequam celebret, cum sibi sit conscius peccati mortalis; tenetur quamprimùm confiteri. Ex decreto Trident. Imò qui sic confessus esset reseruata, teneretur eodem præcepto illa quamprimùm postea confiteri Superiori. Lugo. Quidam tamen illud, *quamprimùm*, probabiliter exponunt, vt idem sit quod antequam iterum celebret. (Fagund. & alij 2.) Alij etiam non agnoscunt ibi præceptum,

E e 3 sed

sed tantum consilium. (Villalob. & Ledesma) At si bonâ fide accedit ad altare, absque conscientia peccati mortalis, ibi autem recordatur alicuius, non tenetur illo præcepto. (Vasq. & alij 2.) imò etiam si absque necessitate ex malitiâ ita celebret. Nugnus. p. 2. tract. 14. ref. 60 & 61. & p. 5. tr. 13. ref. 64.

37 Sacerdos iter faciens, si copia Confessarij desit, nec adsit alius Sacerdos qui celebret, potest celebrare contritus, ut satisfaciat præcepto audiendi Missam, vel ut alij satisfaciant, quamvis ipse non sit eorum Parochus. Henriq. & alij 5. Item ut ipse, vel alij impleant præceptum communionis Paschalis. Lugo & alij 2. p. 2. tr. 14. ref. 63. & 64. & p. 5. tr. 13. ref. 63.

38 Sacrificium Missæ ex opere operato remittit peccata venialia. Nugnus. p. 3. tr. 4. ref. 39.

Stipendium pro Missa.

39 **E**piscope vi Concilij Trident. non possunt Missas in fundatione appositas reducere ad minorem numerum. Garrias & alij 9. Possunt tamen Missas alias, ante Concilium, non autem post illud, impositas reducere. Bonacin. & alij. Hæc autem reductio ubi decre-

decretum Concilij est receptum facienda est in Synodo; vbi non est receptū, minimè. Abbates verò & Generales Religionum non possunt absque Capitulo minuere numerum Missarum. Barboſ & alij 3. Porro hæc facultas moderandi Missas comprehendit etiam anniuersaria, & officia pro defunctis. Garſ. & alij 5. Nec quoad hoc obstat prohibito Urbani VIII. (Meroll) etsi alij id affirmant. Olim licuit Regularibus dispensante Generali, vnius Missæ celebratione cum nouem collectis, satisfacere pro nouem Missis; sed nunc non licet, sacra Congregatione id vetante. p. 2. tr. 14. ref. 1. 2. 3. 4. 5. & 6. & p. 6. tr. 6. ref. 10. & tr. 7. ref. 40.

40 Concessit Urbanus VIII. post sua decreta, cuidam Monasterio Minimorum, vt legata perpetua Missarum nimis tenuia, reduci possint ad 50. scutos monetæ Rom. per annum pro qualibet Missâ quotidiana: declarans Missas sic reductas æquè Fundatoribus prodesse, ac si realiter, & cum effectu omnes celebrarentur. Quo priuilegio & aliq̃ eiusdem Ordinis domus, & aliæ Religiones per communicationem gaudent. Marchin p. 6. tr. 6. ref. 11.

41 Missa conuentualis potest applicari alicui qui stipendium dedit. (Leone & alij 2.) Vti & Sacerdotes ordinati quando celebrant cum Episcopo possunt illud sacrificium alteri applicare; sunt enim illius totius causa. *Marat. p. 5. tr. 13. ref. 51. & tr. 14. ref. 112.*

42 Si is qui petit Missam, non det stipendium iustum ab Episcopo, vel consuetudine taxatum, potest Sacerdos à diuersis tot parua accipere, quæ iustæ elemosynæ æquiualeant, & vnum tantum pro omnibus sacrificium offerre. *Suarez & alij 8.* Sed nunc contrarium docet *Congreg. Card. apud Bonacin.* Quando tamen aliquis reliquit stipendium pro certo numero Missarum, si augetur stipendium Sacerdotibus præstandum, tenetur hæres illam elemosynam supplere. *Barbosa & alij 3. part. 2. tr. 14. ref. 7. & 17 & p. 5. tr. 13. ref. 52.*

43 Sacerdos dum accepto stipendio pro aliquo celebrat, non tenetur ei applicare fructum ex opere operantis, vel orationes aliæque quæ in Missâ sunt. *Coninc & alij 2.* potest etiam partem sacrificij sibi conuenientem alteri applicare, & pro eâ stipendium accipere, non tamen vt pro integro sacrificio, sed

sed vt pro vnâ tertiâ. Filliuc. & alij. Sed contrarium nunc omnino tenendum propter decreta Urbani VIII. *p. 2 tr. 14. ref. 14 & p. 5. tr. 14. ref. 80. & 45. & p. 6. tr. 6. ref. 8.*

44 Possè Sacerdotem vnus Missæ fructum satisfactorium applicare vni, & alteri impetratorium, & sic duplex stipendium accipere docet Marchin. sed contrarium est absolutè tenendum. Bonacin. & alij *3. p. 6. tr. 6. ref. 9.*

45 Sacerdos qui tenetur in aliquâ Ecclesiâ celebrare, pro cultu illius Ecclesiæ, vel commoditate populi tantum, absque obligatione applicandi sacrificium non potest pro illius applicatione aliud stipendium accipere. Quia cū stipendium detur pro labore, qui est pretio æstimabilis, vna Missa non meretur nisi vnicum stipendium. Ita sac. Congreg. apud Barbof & Gauant. Contrarium tamen non est improbabile, etiam post decreta Urbani VIII. Homobon. & alij *2. p. 2. tr. 14. ref. 80. & p. 4. tract. 4. ref. 16.* Propter idem decretum Cardinal. non potest Sacerdos pro vnâ Missâ tot stipendia accipere, quot sufficiant ad eius sustentationem: Quia pro solâ Missâ non debetur sustentatio.

Ec 5 Sua-

Suarez , & alij 13. etsi non pauci contrarium doceant. Nugnus & alij 13. Neque item diebus festiuis potest duplex stipendium accipere. ita decret. Cardd. etsi quidam contrarium docuerint. Homob. & alij *p. 2. tr. 14. res. 8. & 9.*

46 Sacerdos pauper qui hodie non accepit eleemosynam pro Missâ , non potest illam applicare primo daturò stipendium: Id enim repugnat Ecclesie consuetudini, damnaturque decreto Cardinal. ex mandato Clement. VIII. Quamuis id affirmet Henriq. & alij 6. Quando tamen ex fundatione alicuius Capellæ , statq; Missæ sunt singulis hebdomadis celebrandæ, potest Sacerdos antecedente hebdomadâ illas celebrare. Reginald. & alij-3. *ib. res. 15. & 16.*

47 Sacra Congregatio & decretum Urbani VIII omne damnabile lucrum ab Ecclesiâ remouere volens, prohibet Sacerdoti qui certam eleemosynam accepit pro celebrandâ Missâ, ne eamdem alteri celebrandam committat, parte eleemosynæ sibi retentâ. Hoc tamen non extenditur ad Capellas, quæ habent pingue stipendium, neque enim datur tantum pro Missis dicendis. Qui verò ab amico maius accepit stipendium

dium
rest p
dato
cisè
debe
rà v
qui c
res. 1
48
pus
cepit
alij 2
ad 5
tr. 14
49
Miss
tem
cerd
tio
& a
50
las c
cat
app
Neg
51
stip
mil
re

dium, si intuitu amicitia accepit, potest per alium Sacerdotem satisfacere, dato ei iusto stipendio: Sin accepit precise & simpliciter pro Missa, nihil sibi debet retinere: nisi Sacerdos cuius opera usus est, sponte id condonet, etsi aliqui contra sentiant. Vasq. & alij 4. *ibid.* ref. 10. 11. 12. & 13. & p. 6. tr. 8. ref. 10.

48 Sacerdos differens ad longum tempus celebrationem Missarum quas suscepit peccat mortaliter. (Bonacin. & alij 2.) Potest tamen simul se obligare ad 50. vel 60. Villalob. & Ledesm. p. 2. tr. 14. ref. 25.

49 Nihil est necesse applicationem Missae fieri actualiter, aut virtualiter tempore sacrificij; sufficit si pridie Sacerdos applicauerit, dummodo intentio non fuerit postea reuocata Suarez. & alij 5. *ibid.* ref. 47. & p. 5. tr. 14. ref. 65.

50 Si Sacerdos Regularis applicet Missas contra intentionem Superioris, peccat quidem contra votum; valere tamen applicationem affirmat Henriq. & alij 5. Negat Scotus & alij 4. p. 2. tr. 14. ref. 72.

51 Qui pluribus debet Missam non ex stipendio accepto, sed ex liberali promissione, posse vnica pluribus satisfacere docet Hurt. ex eo quod fructus ex opere

opere operato, æqualis obueniat singulis, ac si vni tantum applicaretur, inò etsi vni deberet ex stipendio accepto, docet Marchin. Sed an probabiliter, alij iudicent. Certum tamen est non ideò licere pro vnâ Missâ accipere plura stipendia. *p. 4. tract. 4. ref. 196. & p. 5. tr. 14. ref. 81. & p. 6. tr. 6. ref. 9.*

Monasterium.

PARENTES qui cogunt filias impubes intrare Monasterium, vt ibi educentur, non incurrunt excomm. Concil. Trid. quia parentes habent ius naturale offerendi liberos Religioni, & liberi tenentur obedire parentibus, neque possunt ante annos pubertatis inde exire. At si puberes cogantur intrare, id est, post annum ætatis 12. qui cogunt, incidunt in excomm. etiamsi non iubeant illas ingredi, vt habitum suscipiant, neque vt professionem emittant, sed solum vt ibi maneant, quoad detur occasio nubendi. *Nauar. & alij 7. etsi etiam probabiliter posterius hoc neget Suarez. p. 2. tr. 15. ref. 56.*

2 Monialis quæ voluitur cum rota ad eam partem ad quam sæculares accedunt,

dunt, non violat clausuram ob paruitatem materiæ. (Bonacin.) At si extra limen ianue vtrumque pedem efferat, sufficiens est ad culpam lethalem, & ad censuras incurrendas; secus autem si alterum pedem intra limen retineat. Sanchez & Bonacin. Idemque est de externis Monasterium ingredientibus.

p.3.tr.2.re.52. At si ingressus esset solum ad duos pedes, & brevis moræ, vel si sic egrederetur monialis, censeripotest leuis violatio clausuræ, & venialis. Nald.& Merol.*p.5.tr.5.ref.22.* Quod si Monialis ascenderet super regulas monasterij non violaret clausuram. Lopez.*p.5 tr.13.ref.88.*

3 Feminae prohibentur sub mortali, & excomm. ingredi in Monasteria viro- rum, ex Bulla Pij V. Bonacin. Et si id negent Suar. & Laym.*p.4.tr.4.ref.179.*

4 Ingredientes Monasteria Monialium non pretextu licentiarum, sed absque vllâ licentiâ, etiam ad malum finem, non incurrunt excomm. Gregor. XIII. quia ille casus non continetur in Bullâ. Sanchez & alij 9. Neque Moniales admittentes aliquem intra septa Monasterij, pretextu licentiarum, etiam ob malum finem: quia Bulla loquitur de

Ab-

Abbatibus, & Abbatissis : nulla autem de Monialibus fit mentio. Sanc. & alij 2.p.2.tr. 16. ref. 30. 31. & 32.

5 Licentia ingrediendi Monasteria Monialium habenda est scripto, praterquam in casibus ordinariis quoad medicos, chirurgos, &c. quibus Abbatissa potest dare licentiam verbo. Suarez & Sanchez. quamuis generatim id negent Homob & Beloch. p. 3. tract. 2. ref. 129.

6 Confessarius Regularis, qui cum licentiâ accersitur ad audiendam confessionem Monialis infirmæ, statim à confessione debet egredi. Sanchez. erit tamen materia parua, si postea per quadrantem horæ immoretur, vt curiositatis causâ inuisat officinas, vel ex simili fine non malo. (Villalob.) Quâuis autem immoraretur diutiùs etiam ob finem malum, non tamen incurreret excomm. Gregorij XIII. quia lata est contra ingredientes sine licentiâ, talis autem ingressus est cum licentiâ. Sanchez. *ibid.* ref. 51. & 67.

7 Non licet Episcopis permittere mulieribus ob suspicionem adulterij, vel rixas cum viris, vt in Monasterium se recipiant securitatis causâ, etsi pericu-

lura

lum vitæ timerent. Portel. & Rodriq.
ibid.ref.130.

8 Decretum Pij V. quo fit potestas
Monialibus exeundi è Monasterio pro-
pter lepram, vel epidimiam, seu pestem,
potest extendi ad alios morbos illis si-
miles, quare potest illis concedi licentia
exeundi, vt medeantur morbo à quo
aliàs earum salus periclitaretur. Suarez
& alij. *ibid. 105 & p. 2. tr. 15. ref. 23.* quam-
uis contraria sententia probabilior sit,
& communior. *p. 5. tr. 3. ref. 137.*

9 Decretum Cardinalium contra Re-
ligiosos accedentes ad loquendum cum
Monialibus, vbi est in vsu, obligat ad
p. m. Salas & alij; *p. 1. tr. 10. ref. 22.*

10 Regularis accedens ad Monaste-
rium Monialium sine licentiâ non in-
currit excomm. ab Episcopo latam;
propter priuilegium quo Regulares
eximuntur ab excommun. Episcopi.
Suarez & Rodriguez. *p. 3. tr. 2. ref. 103.*

11 Incurrit in excomm. qui sine licen-
tiâ Ordinarij loquitur cum Moniali,
hac nihil respondente. Item qui solis
nutibus & signis, (Graffius.) non tamè
qui per interpretem loqueretur eâ lin-
guâ quam ipsa non intelligeret. Exci-
pe. 1. pueros ante annum 14. comple-
tum.

rum. 2. aduenas & peregrinos cum illis loquentes in ciuitate, vbi domicilium non habent. 3. Episcopos. 4. colloquentes cum Nouitiâ, vel Abbatissâ, hæc enim in odiosis non veniunt nomine Monialium. 5. loquentes per internuntium, vel epistolam. 6. si collocutio sit de rebus indifferentibus per spatium vnius *Miserere*, vel paulò amplius, ratione paruitatis materię excusat ab excomm. Item non est necesse ab Ordinario licentiã illam habere scripto. *ibid. res. 48.*

12. Introducentes feminas in monasterium, incurrunt in excomm. & pœnam priuationis officiorum, & inhabilitatis ad illa; non tamen absque Iudicis sententiã Sanchez. *ibid. res. 66.*

13. Potest Episcopus vigore Concilii Trid. absoluere ab excomm. eum, qui Monasterium ingressus cum sacrâ virgine commisit incestum, modò res sit occulta. Sanch. & alij 4. p. 2. tr. 16. res. 33.

Mutuum.

1. **Q**ui dat mutuum, potest pacificè cum mutuuario vt statim sibi lucrum reddat ex illo mutuo, his duobus

bus modis, 1. mutuando v.g. 100. aureos eâ lege, vt statim mutuatarius reddat 9. ratione lucri cessantis ex 91. quos ipse retinet: quod facere potest sine usurâ; quia nihil est aliud quàm mutuare 91. cum interesse, & alios 9. sine interesse, qui tamen statim sunt reddēdi ad soluendum interesse proueniens ex 91. quos mutuatarius accepit mutuos. (Lessius) 2. modus est, si mutuans non accipiat illud lucrum cessans ex ipsâ pecuniâ summa; sed in oleo, frumento, vino, &c. Salas & Azor. *part. 2. tr. 15. ref. 50.*

2. Potest mutuans aliquid exigere propter verum periculum amittēdi debiti: quia hoc pertinet ad indemnitatē mutuantis: idem est de venditore ad creditum. Salas & alij 3. *p. 1. tr. 8. ref. 37.*

3. Si mutuanti notabile aliquod damnum emergat ex mutuo, antequam mutuatarius sit in mora soluendi, non tenetur hic illud damnum retarcire; quia non accepit mutuum cum hoc onere. Lessius & alij 3. *ibid. ref. 71.*

4. Non licet mutuanti percipere lucrū cessans ex mutuo, si aliunde compensatur alio lucro. Molina & alij 2. *ibid. resol. 34.*

F f

s Si

5 Si quis mutuas dedit alteri pecunias cum obligatione non repetendi ante biennium, posse aliquid accipere ratione illius obligationis non repetendi, affirmat Ledesm. & Cælestin. quamvis alij communiter negent. *ibid. ref. 48. & p. 5. tr. 13. ref. 50.*

6 Qui novit valorem pecuniæ breui minuendum, potest illam alteri mutuaré cū pacto, ut eam sibi restituat iuxta valorem quem tunc habebit. Bonacin. & Reginald. *p. 1. tr. 8. ref. 25.*

7 Quando mercator non vult mutuaré, sed creditò merces offert, & vendit summo pretio, ut emptor eas vendat cui voluerit, potest ille ipse mercator eas statim redimere pecuniâ numeratâ, pretio medio, vel infimo, modo non intercesserit pactum explicitum, vel implicitum de retrouendendo, & modo intra limites iusti pretij constit. Lessius & alij 7. *ibid. ref. 33. & 38.*

Vide *Vsura.*

NOVITIUS.

1 Si quis breui tempore in sæculo manens sua debita solvere possit, putat

intra